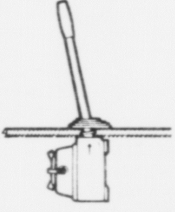

PIASTIMO

Hondlensipumpur

Handlevirkid
Hoer
postbúka 1117
3800 Tórshavn

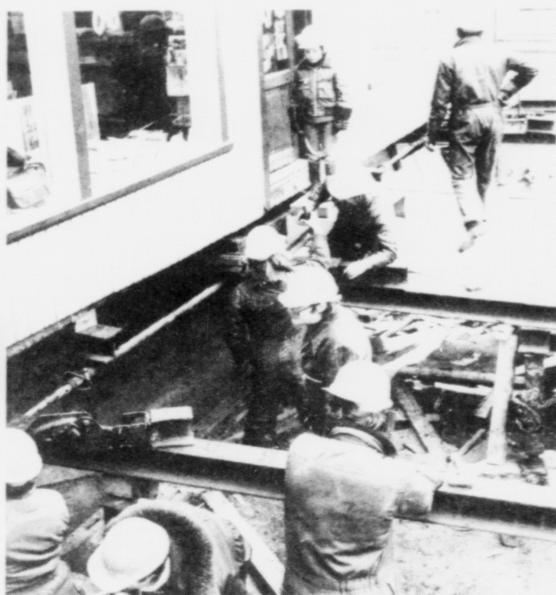
Vit eru verri fyri í dag enn fyri ári síðan

sjónarmið

Ídag

Karl Johansen, formaður
Havnar Arbeidsmannafelags

MYNT-VASK

Jónas
Broncksgøta 34

Opið: kl. 7—21
leygardag: 7—18

Fylg við,
hvat hendir
— les
SOSIALIN

KJARTAN
DALSGAARD
TRØGGAR
UMBODS
SOLA
HÓVUGATA 1
TLF 15222

MAMMUT

ÚLPURNAR
HOPO Tórshavn tlf. 14707
HOPO Klaksvík tlf. 56544

FØROYSK
FRAMLEIÐSLA

Pf. Sjóklæðnavirkið
Klaksvík

1. maí er arbeiðaradagur um allan heim. Hendan dag steðga vit á, og líta aftur um bak, og meta um, hvat er komið burtúr.

Vit kunnu skjótt vera samd um, at her er onki komið burtúr. Vit eru eitt sindur verri fyri enn seinast, vit vóru her á Vaglinum fyri einum ári síðani. So kunnu vit spyrja, hvør er orsökini til hetta.

Vit hava jú altíð fingið nakað afturat við sáttmálasamráðingar við arbeiðsgevarar.

Viðhvørt meir, viðhvørt minni tó altíð nakað.

So er tað, at man spyr, hvør er orsökini. Orsökirnar eru helst nógvar. Fyri at byrja við onkrum kunnu vit taka pristalið.

Pristalið bleiv stillað aftur á 100 í 1980, hóast at øll fakfeløgini mótmæltu. Og tað bleiv aftur stillað á 100 í 1983. Nú bleiv eisini mótmælt, men til onga nýttu. Her hava vit mist 4 krónur og 12 oyru, sum vit vildu havt meira í løn, um ikki var nortið við pristalið.

Fakfeløgini vóru á fundi við figgjarnevndina um pristalið, og vórðu nevndarlímirnir spurdir, hvør orsökini var, at pristalið skuldi stillast aftur á 100. Onkur segði, at hetta var fyri at tálma lønarlagnum.

Vit, frá okkara síðu, hava onki merkt til, at króvin, ið verða sett okkum frá almennari síðu, eru tálmað á nakran hátt. Heldur beint tvørtur í móti. Vit vera

undirdíkt meira í skatti, hægri tolli, størri telefongjöldum og størri útreiðslum á allan hátt.

Hetta verður gjørt hóast tað er ógvuliga torført fyri ikki at siga ómøguligt hjá einum vanligum arbeiðsmanni at forsyrgja sínari familju, um hann skal vera einsamallur um tað, sum man annars skuldi mett var heilt natúrligt.

Tað næsta, man kundi trivið i, er skattalógini.

Um man skal samanlíka skattalógina við eitt trol, har man tosar um at hava viðar meskar, soleiðis at tann smái fiskurin skal sleppa ígjøgnum, so er tað akkurát óvugt við skattalógini. Við henni tekur man allan tann smáa fiskin, og letur teir stóru fiskarnar svimja framvið. Tað kann ikki vera rætt, at summi skulu liva í »luksus« og standa við einum »0« (null) á skattalistanum, meðan onnur, sum illa fáa endarnar at rokka saman, skulu vera so hart skattað, at tað neyvan er nakað eftir til breyð, men so leingi, ið avskrivningarlógin ikki verður broytt, verður hetta resultat.

Fyri seks árum síðani var eg sum formaður fyrstu ferð við til sáttmálasamráðingar. Tá var timalønin 23 krónir og 56 oyru. Nú er timalønin 52 krónir og 34 oyru, ella hækkað við gott 100 prosentum. Hetta ljóðar gott, men veruleikin er ein annar. Veruleikin er tann, at tað er verri at fáa endarnar at rokka saman i

dag, enn tað var fyri seks árum síðani.

Tað eru eisini seks ár síðani, at Atli Dam og Pauli Ellefsen vóru her á roðarapallinum 1. maí. Tá helt Pauli eina roðu, sum øll minnst. Hann sammetti samfelagið við eina lagkøku, og visti hann á, at meðan summi ongan bita fingi av hesi somu lagkøku, vóru tað onnur, sum vildu kvalast í flotaskúmi, ella við øðrum orðum: summi fóru avstað við øllum, meðan onnur onki fingi.

Nú er Pauli í teirri støðu, at nú er tað hann, ið hevur hesa somu samfelagslagkøku, og hann hevur eisini knívin at skera stykkini við. Vit kunnu konstantera, at vóru stykkini hjá verkamanninum smá í 1976, so eru tey smærri í dag.

Hvussu hetta ber til, verður upp til hvønn einstakan at meta um.

Men eitt kunnu vit gera okkum greitt, og tað er, at skulu vit bora hol í gjøgnum annaðhvørt fjall í Føroyum, og hava helikoptara flugvng eisini, og ikki at forgloyma tað, telefonin skal hava, so má hetta kosta nógvan pening, og tá ið vit vita, at tey sum bestu ráð hava at betala, skulu betala minst, so er tað heilt greitt, at summi koma at betala rættuliga nóg.

Nú er tað kanska onkur, ið heldur, at tað ikki er rætt, at fyrrverandi og núverandi lógmenn skulu sleppa fram at at halda

roðu á arbeiðaradegnum, 1. maí, men vit meta, at hetta eru nettupp teir, ið kunnu svara okkum uppá nógvar av hesum skeivleikum.

Vit vita, at lønin er nøkulunda í tráð við tað, ið hon er í londunum her rúndan um okkum. Feilurin her er bara tann, at tá okkara ráðandi menn hava tikið sín part, er heilt óalmindiliga lítið eftir í okkara part.

Nú eru sáttmálarnir uppsagdir, og vit liggj í sáttmáloysi. Vit hava langt sáttmálauppsegnina at fara úr gildi komandi leygar kvöld á midnatt, tí vit vóru komnir ov stutt við samráðingunum, mettu vit. Hvat úrslitið verður, er ikki gott at siga nakað um enn.

Vit hava mál við til samráðingarnar, sum vit høvdu sett rættuliga stóran pris upp á at fingið ígjøgnum. Her tonkja vit upp á pensjónsgrunnin, sum vit meta er eitt rættuliga gott tiltak. Tí tað, ið fólk fáa í fólkpensjón í dag, er rættuliga lítið at liva fyri, og vildi hetta verið ein rættuliga goð hjálp at fingið afturat.

Her stendur tað upp til arbeiðsgevarnar at royna at vera eitt sindur samarbeiðissinnaðir, soleiðis at vit kunnu fáa hetta mál ígjøgnum.

Løgmaður og 1. maí

Vit, sum hoyrdu lógmann roða 1. maí, ansaðu eftir, at hann rósti sær sjálvum meira enn hann tók arbeiðsaramál upp á tungu.

M.a. rósti hann sær av, hvussu nógvan hann hevði sett hægri almennu lønirnar niður. Hann vildi tó ikki skammroða sær og legði afturat, at hinir báðir borgarligu flokkarnir í samgonguni eisini høvdu

æruna av hesum, og at teir nú roknaðu við, at arbeiðarafeløgini fóru at vera teimum so takksom fyri hetta, at als ongi lønarkrøv fóru at verða sett fram, nú lønarsamráðingarnar skulu verða.

Hann kemur vónandi at verða skuffaður.

Vónandi skilja føroysku arbeiðarafeløgini, at limir teirra ikki fáa betur livikor

av tí, at limirnir hjá øðrum lønmóttakarafelögum verða settir niður í løn.

Tað er nú so, at allir lønmóttakarar eru settir niður í realløn — fyri hægri almenn stórv er talan um upp ímóti 30% hesi seinastu árin, og gongdin heldur fram.

Fyri tey hægri privata stórvini hevur tó ikki talan verið um nakra

niðurgongd, privatu stjóra- og leiðaralønirnar eru fleirfaldaðar um somu tíð.

Men endamálið hjá borgarligu flokkunum man helst vera dupult: At fáa arbeiðaran at halda, at nú kann hann vera fróður og glaður, tí nú fær hann næstan líka nóg sum stjórin á almenn skrivstovuni.

Og at nýðja bestu arbeiðsorkuna hjá tí almenna yvir til privata virksemd. Hetta hevði jú skaða almennu tænastuveitingini so tilpass nóg.

at borgarligu propaganda-tolini kanska blivu eitt vet meira trúverðug.

At starvsfólk hjá tí almenna, sum hava tikið eina útbúgving — aloftast serútbúgving, sum bindur tey til arbeiðsplássið, og sum hava bygt tilveruna hjá sær og familju síni á hetta, fáa grundarlagið hálada undan fótunum, ger púrt einki — tað vilja altíð var massar av fólk, sum skaðafroð taka undir við, at tað gongst øðrum illa.

Arbeidari